

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 126 / 2024

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 2024

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Αδαμαντία Καπετανάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Σταύρος Σπυρόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ, Νικόλαος Πατηνιώτης, Διονύσιος Κολοβός, Σταυρούλα Μπανάκου, Σπυρίδων Κουλούρης, Δέσποινα Γάκη, Νικόλαος Δημητρακόπουλος, Άννα Πρεβενά, Μαριέττα Βλαχοπάνου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Παναγιώτης Αντ. Δούκας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Τα έγγραφα με αριθμό πρωτ. 11414/2024/23-5-2024 (αρχικό) και 24833/2024/2.10.2024 (συμπληρωματικό) του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη / Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής / Γενικής Δνσης Αντεγκληματικής και Σωφρονιστικής Πολιτικής.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται α) εάν δύναται η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, μετά από την μεταφορά των αρμοδιοτήτων αυτής, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 5.1 του π.δ. 81/2019, από το τ. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, να ικανοποιήσει αίτημα συγγενούς υπαλλήλου του Κλάδου Εξωτερικής Φρούρησης Σωφρονιστικών Καταστημάτων, που αποβίωσε εν υπηρεσία, για διορισμό του σε υπηρεσιακή μονάδα αρμοδιότητάς της (Σωφρονιστικό Κατάστημα) ή εάν αυτός

πρέπει να αποταθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης για διορισμό σε υπηρεσία αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3772/2009 και β) εάν η ερωτώσα υπηρεσία, προκειμένου να εξετάσει το αίτημα και να διαπιστώσει εάν συντρέχει η προϋπόθεση του θανάτου του πατρός του σε διατεταγμένη υπηρεσία και ένεκα αυτής, δύναται να λάβει υπόψη την πορισματική έκθεση της ΕΔΕ, που διενήργησε Δικαστική Λειτουργός, ή την γνωμάτευση της Ανωτάτης του Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής, περί του επιστημονικού προσδιορισμού της αιτίας θανάτου.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Δ΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως :

Ιστορικό.

Από το ερώτημα, καθώς και τα έγγραφα που το συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα :

1. Με την από 26.08.2021 αίτησή του προς τους Υπουργούς Προστασίας του Πολίτη και Εσωτερικών ο Ν.Π. αιτείται τον διορισμό του στο Κατάστημα Κράτησης Λάρισας ή στο αστυνομικό τμήμα Λάρισας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 1339/1983, ως ισχύουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 22 του ν. 3772/2009, ως δικαιούμενος προς τούτο, εφόσον ο πατέρας του, υπάλληλος του κλάδου ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης των Σωφρονιστικών Καταστημάτων Κράτησης, απεβίωσε στις 04.12.2020 από τη νόσο covid 19 και αναπνευστική ανεπάρκεια, η δε μητέρα του παραιτήθηκε της χρήσης του σχετικού δικαιώματός της.

2. Η ερωτώσα Υπηρεσία, προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή οι διαδικασίες για την περαιτέρω εξέταση του αιτήματος, διαβίβασε το φάκελο της υπόθεσης στον αρμόδιο Πρόεδρο Πρωτοδικών Λάρισας για τις περαιτέρω ενέργειες της αρμοδιότητάς του, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3772/2009, η δε ορισθείσα Πρωτοδίκης για τη διενέργεια ΕΔΕ, ως προς τις συνθήκες θανάτου του πατέρα του αιτούντος, γνωμάτευσε σύμφωνα με την πορισματική έκθεση ότι «...ο θανών .... απεβίωσε ένεκα της μόλυνσης αυτού από covid 19 κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας και εξαιτίας αυτής». Αντιθέτως, η Ανωτάτη του Στρατού Υγειονομική Επιτροπή γνωμάτευσε, ότι ο θάνατος επήλθε την 04.12.2020 από «covid-19 λοίμωξη- Αναπνευστική Ανεπάρκεια» που

αναφέρεται στο απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου, με τις συνθήκες που περιγράφονται στα προανακριτικά έγγραφα της αλληλογραφίας, ενώ αυτός τελούσε σε υπηρεσία, παθών όχι σε διατεταγμένη υπηρεσία και όχι πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας διότι δεν δύναται να εντοπισθεί με ακρίβεια η πηγή, ο τόπος και ο χρόνος μόλυνσης ή επιμόλυνσης με τον ιό δεδομένου ότι... απουσίαζε από την υπηρεσία του από 14.11.2020, καθώς αποτελούσε στενή επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα κορωνοϊού (η σύζυγός του είχε διαγνωστεί θετική).

Νομοθετικό πλαίσιο

3. Στην διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 εδ. α' του ισχύοντος Συντάγματος, προβλέπεται ότι *«Η οικογένεια ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους»*, στην δε διάταξη του άρθρου 89 παρ. 3 προβλέπεται, ότι *«Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται. Καθήκοντα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών θεωρούνται δικαστικά. Επιτρέπεται η ανάθεση σε δικαστικούς λειτουργούς των καθηκόντων εκπροσώπησης της Χώρας σε διεθνείς οργανισμούς»*.

4. Στην διάταξη του άρθρου 48 παρ. 3 του ν. 4938/2022 «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών και λοιπές διατάξεις» (Α'109), προβλέπεται ότι *«Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται. Καθήκοντα σχετικά με την εκπαίδευση των δικαστικών λειτουργών θεωρούνται δικαστικά. Η διενέργεια διαιτησιών από δικαστικούς λειτουργούς επιτρέπεται μόνο στο πλαίσιο των υπηρεσιακών τους καθηκόντων σύμφωνα με τα άρθρα 871Α, 882Α και 902 του ΚΠολΔ και τις σχετικές διατάξεις των νόμων 2331/1995 (Α' 173) και 1816/1988 (Α' 251)»*.

5. Με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 4 του ν. 1339/1983 «Αποκατάσταση του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας και του Λιμενικού Σώματος που διώχθηκε για πολιτικούς λόγους και ρύθμιση θεμάτων του προσωπικού των Σωμάτων αυτών που είναι στην ενέργεια» (Α' 35), όπως η συγκεκριμένη παράγραφος τροποποιήθηκε με τα άρθρα 11 του ν. 2713/1999, 9 του ν. 4249/2014, 5 του ν. 2452/1996, 9 του ν. 4249/2014, 3 του ν. 3812/2009 και 13 του ν. 3938/2011, προβλέπεται ότι *«Σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας, σε ποσοστό τουλάχιστον 67%, συνεπεία τραυματισμού, αστυνομικού ή πυροσβεστικού υπαλλήλου, κατά την εκτέλεση*

διατεταγμένης υπηρεσίας και ένεκα αυτής, ο σύζυγος ή ένα τέκνο αυτού προσλαμβάνεται, κατόπιν αιτήσεώς του, στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, ως διοικητικός υπάλληλος ή με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ανάλογα με τα προσόντα του, κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων και ανεξαρτήτως ύπαρξης κενής οργανικής θέσης, επιφυλασσομένων των διατάξεων περί κωλυμάτων διορισμού (άρθρο 21 έως 23 του π.δ/τος 611/1977). Αν οι κατά τα ανωτέρω αποβιούντες ή καθιστάμενοι ανίκανοι δεν έχουν σύζυγο ή τέκνα, το δικαίωμα διορισμού παρέχεται κατά προτεραιότητα σε έναν από τους γονείς ή μία αδελφή ή έναν αδελφό αυτών. Η αίτηση για πρόσληψη των δικαιούμενων προσώπων υποβάλλεται "μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ετών" από την απόκτηση των απαραίτητων προσόντων διορισμού τους σε οποιαδήποτε θέση.

Της ως άνω προστασίας απολαμβάνουν με τις ίδιες προϋποθέσεις και περιορισμούς ο/η σύζυγος, τα τέκνα, οι γονείς και οι αδελφοί των πολιτών που τραυματίζονται θανάσιμα ή καθίστανται ανίκανοι σε ποσοστό τουλάχιστον 67%, εξαιτίας της ενεργούς συμμετοχής τους στην καταδίωξη ή σύλληψη δραστών εγκληματικών πράξεων ή εξαιτίας αστυνομικής επιχείρησης προς πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος ή επιχείρησης του Πυροσβεστικού Σώματος προς κατάσβεση πυρκαγιάς.

Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται με Ένορκη Διοικητική Εξέταση που ενεργείται μετά την υποβολή αιτήματος πρόσληψης. ....».

6. Με το άρθρο 22 του ν. 3772/2009 «Μεταρρυθμίσεις στην οργάνωση της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας, στη θεραπευτική μεταχείριση χρηστών ναρκωτικών ουσιών και άλλες διατάξεις» (Α' 112) προβλέπεται ότι «Οι διατάξεις των τριών πρώτων εδαφίων της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του ν. 1339/1983 (ΦΕΚ 35 Α), όπως έχουν αντικατασταθεί από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 2452/1996 (ΦΕΚ 283 Α) ισχύουν αναλόγως και για τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους και τους υπαλλήλους Εξωτερικής Φρούρησης των Καταστημάτων Κράτησης, των οποίων ο/η σύζυγος ή τέκνο προσλαμβάνονται, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις αυτών των διατάξεων, σε υπηρεσίες Αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Η αίτηση διορισμού συνοδεύεται από αμετάκλητη δήλωση παραίτησης των λοιπών δικαιούχων από το δικαίωμα διορισμού για την αυτή αιτία και συνεπάγεται, από την ημερομηνία διορισμού, την αυτοδίκαιη παραίτηση του διοριζομένου από τις οικονομικές απαιτήσεις του έναντι του φορέα, στον οποίο παρείχε την εργασία του ή ήταν ασφαλισμένος ο

θανών ή ο τραυματισθείς, καθώς και την αναστολή του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος. Για το βαθμό της ανικανότητας αποφαίνεται, με αιτιολογημένη γνωμάτευση της, η Ανωτάτη του Στρατού Υγειονομική Επιτροπή. Η συνδρομή των προϋποθέσεων για το διορισμό διαπιστώνεται με ένορκη διοικητική εξέταση, που ενεργείται από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών ή τον από αυτόν οριζόμενο πρωτοδίκη του τόπου όπου έπαθε ο υπάλληλος. Ο διορισμός ενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Δικαιοσύνης».

7. Στις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 51/1975 «Περί αναδιοργάνωσης των δημοσίων πολιτικών υπηρεσιών» (Α'125), οι οποίες ίσχυαν μέχρι και 7.8.2019, που αντικαταστάθηκαν από τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 35 του ν. 4622/2019 (Α' 133), προβλεπόταν τα ακόλουθα: «1. (όπως ίσχυσε αντικατασταθείσα με τη διάταξη του άρθρου 27 του Ν. 1199/1981 (ΦΕΚ Α 237/1981) Δια προεδρικών διαταγμάτων, εκδιδόμενων προτάσει του Υπουργού Προεδρίας Κυβερνήσεως και των οικείων κατά περίπτωση Υπουργών, δύναται αρμοδιότητες ανήκουσαι εις ωρισμένον Υπουργείον ή αυτοτελή δημοσίαν υπηρεσίαν να μεταφέρονται εις έτερον ή έτερα Υπουργεία ή οιανδήποτε έτεραν αυτοτελή δημοσίαν υπηρεσίαν και αντιστρόφως και να ρυθμίζεται παν θέμα συναφές προς την άσκησιν των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων υπό του νέου φορέως αυτών. 2. Διά των αυτών Διαταγμάτων δύναται να μεταφέρονται και οι οργανικά μονάδες, αίτινες ήσκουν μέχρι τούδε τας ως άνω αρμοδιότητας, εντασσόμεναι εις την οργανικήν διάρθρωσιν των υπηρεσιών του Υπουργείου ή αυτοτελούς σημασίας υπηρεσίας, εις ην η μεταφορά, μετά του συνόλου ή μέρους των διά ταύτας προβλεπομένων οργανικών θέσεων και προσωπικού. Οι μεταφερόμεναι θέσεις, εφ' όσον δεν ανήκουν εις ιδίους αυτοτελείς κλάδους προσωπικού, προστίθενται εις τας οργανικάς θέσεις των αντιστοίχων ή πλέον συγγενών κλάδων του προσωπικού του εις ο η μεταφορά Υπουργείου ή αυτοτελούς δημοσίας υπηρεσίας. 3. Εφ' όσον οι μεταφερόμεναι οργανικά θέσεις είναι ολιγώτεροι των οργανικών θέσεων του κλάδου εν τω αυτώ κλάδω προσωπικού ορίζονται δι' αποφάσεως του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου του εξ' ου ούτοι μεταφέρονται Υπουργείου, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. 4. Διά των αυτών ως άνω Διαταγμάτων καθορίζονται: α) Τα της εντάξεως του μεταφερομένου προσωπικού εις τας θέσεις του κλάδου εις ον εφεξής τούτο υπάγεται ως και παν συναφές θέμα προκύπτον εκ της μεταφοράς του προσωπικού και της προσθήκης οργανικών θέσεων απαγορευμένης πάντως της επ' ευκαιρίας της εντάξεως ταύτης

απονομής ανωτέρου βαθμού ή μεταβολής της εκ της αρχαιότητας εν των βαθμώ προκυπτούσης σειράς. β) Τα της ασφαλίσεως εις υφιστάμενα Ταμεία Αρωγής και Επικουρικής Ασφαλίσεως του μεταφερομένου κατά τα άνω προσωπικού ή μεταφοράς των δικαιωμάτων αυτών εις έτερα Ταμεία και προσμετρήσεως του χρόνου ασφαλίσεως αυτών».

8. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 3 του ν. 2026/1992 «Ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και προσωπικού της δημόσιας διοίκησης και άλλες διατάξεις» (Α' 43) : «Τα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 του ν. 51/1975 (ΦΕΚ 125 Α'/1975), όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις των άρθρων 27 του ν. 1199/1981 (ΦΕΚ 237 Α'), 12 παρ. 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65 Α') και 24 παρ. 4 του ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α'), ρυθμίζονται εφεξής με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά πρόταση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης και των οικείων κατά περίπτωση υπουργών».

9. Στη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 5 και 5.1 του π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119), η οποία (όπως ισχύει, αντικατασταθείσα από τη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 18 του ν. 4625/2019) εκδόθηκε κατά νομοθετική εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων του του ν. 51/1975, ορίζονται τα εξής: «Άρθρο 2. Συγχώνευση των Υπουργείων Προστασίας του Πολίτη και Μεταναστευτικής Πολιτικής σε νέο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και μεταφορά αρμοδιοτήτων στο νέο Υπουργείο.

5. Στο νέο Υπουργείο μεταφέρονται, επίσης, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, οργάνων και προσωπικού που τις κατέχει, όπως έχουν διαμορφωθεί κατά την έκδοση του παρόντος, οι ακόλουθες υπηρεσίες:

5.1. Από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής του άρθρου 17 του π.δ. 96/2017 (Α' 136) όπως ισχύει, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των υπαγομένων σε αυτή οργανικών μονάδων, το Σώμα Επιθεώρησης και Ελέγχου Καταστημάτων Κράτησης, τα Καταστήματα Κράτησης, Σωφρονιστικά και Θεραπευτικά Καταστήματα, τα Ειδικά Θεραπευτικά Καταστήματα και η Κεντρική Αποθήκη Υλικού Φυλακών (ΚΑΥΦ), το Ίδρυμα Αγωγής Ανηλίκων Αρρένων Βόλου, πλην των Εταιρειών Προστασίας

Ανηλίκων, της Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας και των Υπηρεσιών Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, οι οποίες παραμένουν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

10. Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφοι 1 & 5.1 του π.δ. 81/2019 τα Υπουργεία Προστασίας του Πολίτη και Μεταναστευτικής Πολιτικής συγχωνεύθηκαν σε νέο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, στο οποίο μεταφέρθηκε από το τ. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων, η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής (η οποία ιδρύθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 17 του π.δ. 96/2017 όπως ισχύει), ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, οργάνων και προσωπικού που τις κατέχει, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των υπαγομένων σε αυτή οργανικών μονάδων (βλ ΔΕΑ 167/2021). Επομένως, μεταφέρθηκε στο νέο Υπουργείο το σύνολο των αρμοδιοτήτων που ασκούσε η Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής, καθ' ο χρονικό διάστημα υπήγετο στο τ. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως οργανωτική ενότητα της Δημόσιας Διοίκησης, που περιλαμβάνει περισσότερα του ενός διοικητικά όργανα και υπηρεσιακούς σχηματισμούς (Γενικές Διευθύνσεις, Δνσεις και Τμήματα) που βρίσκονται σε επάλληλη ιεραρχική θέση.

11. Με την διάταξη του άρθρου 22 του ν. 3772/2009, όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση του νόμου, επεκτάθηκαν υπέρ των σωφρονιστικών υπαλλήλων και των υπαλλήλων εξωτερικής φρούρησης των καταστημάτων κράτησης, οι ευεργετικές ρυθμίσεις που ισχύουν για το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας, σχετικά με τη δυνατότητα διορισμού στο Δημόσιο ενός στενού συγγενούς του αστυνομικού υπαλλήλου, ο οποίος απεβίωσε ή κατέστη ανίκανος σε ποσοστό τουλάχιστον 67% συνεπεία τραυματισμού, κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας και ένεκα αυτής. Η εν λόγω διάταξη στοχεύει στην πρόνοια υπέρ των οικογενειών των εν λόγω υπαλλήλων, οι οποίοι κατά τη διάρκεια της ενεργούς υπηρεσίας τους εκτίθενται σε αυξημένους κινδύνους, λόγω της φύσης των καθηκόντων τους, ανεξαρτήτως της δομής και διάρθρωσης των υπηρεσιών στις οποίες υπάγονται οργανικά. Λόγω δε του προνοιακού σκοπού της ανωτέρω διάταξης και ελλείψει αντίθετης μέχρι σήμερα

ρύθμισης, αυτή εξακολουθεί να βρίσκει έδαφος εφαρμογής στην εν λόγω κατηγορία υπαλλήλων και μετά τη μεταφορά της υπηρεσίας, στην οποία υπάγονται οργανικά (Γενική Γραμματεία Αντεγκληματικής Πολιτικής), από το Υπουργείο Δικαιοσύνης στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Συνακόλουθα η ως άνω μεταφορά της υπηρεσίας ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων, οργάνων και προσωπικού, καθιστά αποκλειστικά πλέον αρμόδιο για τον διορισμό τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη ή όποιο άλλο όργανο, στο οποίο έχει εκχωρηθεί από τον τελευταίο η σχετική αρμοδιότητα και αφορά σε υπηρεσιακές μονάδες, οι οποίες εμπίπτουν στη χωρική του αρμοδιότητα (πρβλ. 2/2022 Γνωμ.ΕισΑΠ).

12. Εξάλλου, με την διάταξη του άρθρου 22 του ν. 3772/2009 καθιερώνεται ως διαδικαστικός κανόνας για την ουσιαστική νομιμότητα της εκτελεστής διοικητικής πράξης, στην οποία, εάν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, θα καταλήξει η διοικητική διαδικασία εξέτασης αιτήματος διορισμού συγγενούς του υπαλλήλου του Κλάδου Εξωτερικής Φρούρησης Σωφρονιστικών Καταστημάτων, που απεβίωσε σε διατεταγμένη υπηρεσία και ένεκα αυτής, ήτοι ως ουσιώδης τύπος, η σύνταξη πορισματικής έκθεσης επί της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης, την οποία προβλέπεται να διενεργήσει Δικαστικός Λειτουργός του Πρωτοδικείου του τόπου, στον οποίο ασκούσε τα υπηρεσιακά καθήκοντά του ο αποθανών σωφρονιστικός υπάλληλος. Με την πορισματική αυτή έκθεση θα αποφαινεται περί του ότι συντρέχει ή όχι το νόμιμο έρεισμα και ο δικαιολογητικός λόγος της αντιλήψεως αυτής της πολιτείας προς την οικογένεια του θανόντος υπαλλήλου, ήτοι ότι ο θάνατος έλαβε χώρα κατά τον χρόνο κατά τον οποίο αυτός εκτελούσε πράγματι υπηρεσία ή εξ' αφορμής αυτής σε σύνδεσμο αιτίας και αποτελέσματος (βλ. ΝΣΚ 806/1964), που συνιστά νομική έννοια, προκειμένου να υπαχθεί σε αυτήν την νομική έννοια το πραγματικό της κρινόμενης περίπτωσης, ώστε να σχηματισθεί κρίση περί της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων εφαρμογής της ως άνω ρύθμισης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό εκτίθεται στην πορισματική έκθεση της ΕΔΕ με πληρότητα.

13. Τέτοια πληρότητα του πραγματικού υπάρχει, μόνον όταν από την πορισματική έκθεση της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης που διεξήχθη, αναδεικνύεται αναμφίβολα και σε βαθμό πλήρους πεποίθησης όχι μόνον η αιτία του θανάτου του υπαλλήλου, η οποία, άλλωστε, ιατρικά, κατά τους κανόνες της επιστήμης, σύμφωνα με τις πρόνοιες της αυτής διάταξης, βεβαιούμενη αποτελεί αυτή καθ' εαυτή μόνο δεδομένο και αφετηρία αναζήτησης του δέοντος και απονεμητέου σε συγγενή του αποβιώσαντος

συγκεκριμένου δικαιώματος, αλλά, και η επιστημονική διαπίστωση της σχέσης μεταξύ της εκτέλεσης των καθηκόντων του υπαλλήλου και αιτίας του θανάτου αυτού, ή της ανυπαρξίας τέτοιας σχέσης. Εφόσον, όμως, η προβλεπόμενη πορισματική έκθεση της ΕΔΕ συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας, επί της οποίας θα εκδοθεί διοικητική πράξη, που θα αποδέχεται ή θα απορρίπτει την αίτηση προς απονομή του δικαιώματος, το οποίο καθιερύεται από την διάταξη αυτήν και η Διοίκηση, παρ' ότι τα συμπεράσματα της πορισματικής αυτής έκθεσης δεν δεσμεύουν αυτήν, διαπιστώνει ότι σε αυτήν δεν παρατίθενται πραγματικά περιστατικά, τα οποία να οδηγούν στην πλήρη πεποίθηση για την σχέση μεταξύ της εκτέλεσης των υπηρεσιακών καθηκόντων και της υγειονομικής αιτίας του θανάτου, ως σχέσης αιτίας και αιτιατού, τότε, με ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, δύναται να αποστεί των συμπερασμάτων της και να αποφασίσει ανάλογα κατά τη δική της εκτίμηση (πρβλ. ΣτΕ 538/2021, 3979/2012, ΔΕΑ 270/2024, 916/2010) ή να παραγγείλει τη διενέργεια συμπληρωματικής ΕΔΕ προς άρση τυχόν αντιφάσεων, κενών ή ανεπάρκειας της αιτιολογίας της αρχικής.

14. Περαιτέρω, παρατηρείται ότι μετά την ανωτέρω αναφερόμενη μεταφορά στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη της αρμοδιότητας για την εξέταση αιτήσεων που εδράζονται στην διάταξη του άρθρου 22 του ν. 3772/2009, εκλείπει το νόμιμο έρεισμα της διενέργειας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης από Δικαστικό Λειτουργό, λαμβανομένης ιδιαίτερα υπόψη της πρόβλεψης της διάταξης του άρθρου 89 παρ. 3 του ισχύοντος Συντάγματος και της αντίστοιχης του άρθρου 48 παρ. 3 εδ. α' του ν. 4938/2022 (Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών και λοιπές διατάξεις - στις οποίες έχουν ενσωματωθεί οι αναθεωρημένες συνταγματικές διατάξεις του άρθρου 89 παρ. 3 του Σ), που απαγορεύουν την ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε Δικαστικούς και Εισαγγελικούς Λειτουργούς, επιτρέποντας, κατ' εξαίρεση, την συμμετοχή τους σε συμβούλια ή επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή και δικαιοδοτικού χαρακτήρα και σε νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, εφόσον η συμμετοχή τους αυτή προβλέπεται ειδικά από το νόμο (ΣτΕ 881/2024, 3503/2009 Ολομ., 852/2016 κ.ά.). Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές η ΕΔΕ θα πρέπει, πλέον, να διενεργείται από διοικητικό υπάλληλο καθόσον οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι τυγχάνουν πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του ν. 3528/2007 περί Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

15. Ενόψει των παραπάνω, στην προκείμενη περίπτωση η ΕΔΕ (που διενεργήθηκε κατά το ιστορικό από Πρωτοδίκη για την διαπίστωση των συνθηκών και των αιτίων του θανάτου του σωφρονιστικού υπαλλήλου της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής, που επισυνέβη μετά τη μεταφορά της Γραμματείας αυτής στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη), ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας για την εφαρμογή του άρθρου 22 του ν. 3772/2009, δεν συνιστά νόμιμο τρόπο τήρησης του τύπου αυτού και, επομένως, ανεξαρτήτως των τυχόν ασαφειών και σφαλμάτων του περιεχομένου και της αιτιολογίας της, πρέπει να επαναληφθεί με την ανάθεση της διεξαγωγής της εξ υπαρχής σε διοικητικό υπάλληλο κατά τα προβλεπόμενα από τον Υπαλληλικό Κώδικα.

16. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι προκειμένου να υφίσταται πληρότητα του πραγματικού της πορισματικής έκθεσης (που θα συνταχθεί μετά το πέρας της ΕΔΕ), ως προς το εάν ο θάνατος επήλθε ή όχι ως αποκλειστική συνέπεια της άσκησης των υπηρεσιακών καθηκόντων του σωφρονιστικού υπαλλήλου, θα πρέπει αυτός που θα την διενεργήσει να ερευνήσει –με την εξέταση κατάλληλων μαρτύρων και άλλων αποδεικτικών στοιχείων και έχοντας, ιδίως, υπόψη του την με αριθμό 3651/30-8-2023 γνωμάτευση της ΑΣΥΕ– και να δώσει σαφείς και τεκμηριωμένες απαντήσεις στο κρίσιμο ζήτημα της υπηρεσιακής κατάστασης του αποθανόντος σωφρονιστικού υπαλλήλου, κατά το χρονικό διάστημα από 13-10-2020 έως και 18-11-2020 και ειδικότερα : α) εάν κατά το χρονικό αυτό διάστημα εκτελούσε ανελλιπώς τα υπηρεσιακά του καθήκοντα ή απουσίασε από την υπηρεσία, πότε και για ποιο λόγο, β) εάν ανήγγειλε σε δήλη ημερομηνία, εντός του άνω χρονικού διαστήματος, ότι εκτέθηκε σε στενή επαφή με συγκεκριμένο επιβεβαιωμένο κρούσμα ιού Sars Cov -2 (το οποίο να διευκρινισθεί αν ανήκε στην υπηρεσία του θανόντος ή στο στενό οικογενειακό ή φιλικό του περιβάλλον) και γ) αν η δηλωθείσα στη συνέχεια νόσησή του με τον ιό Sars Cov -2, που προκάλεσε τελικά το θάνατο, μπορεί να οφείλεται στη δηλωθείσα αυτή επαφή του ή σε άλλο λόγο και, ειδικότερα, αν μπορούσε να οφείλεται σε μόλυνση του κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας του και εξ αιτίας αυτής, με πλήρη αιτιολογία και τεκμηρίωση του πορίσματος της ΕΔΕ, επί του κρίσιμου αυτού θέματος. Μετά από την σύνταξη της πορισματικής έκθεσης επί της συμπληρωματικής Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης, η Διοίκηση επανερχόμενη στην εξέταση της αίτησης και πάλι δεν δεσμεύεται από το περιεχόμενο αυτής της έκθεσης, δυνάμενη με ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία να αποστεί των συμπερασμάτων της.

Απάντηση

17. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Δ' Τμήμα) γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

α) Μετά τη μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής και του συνόλου των υπαγομένων σ' αυτή οργανικών μονάδων από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 2 παρ. 5.1 του π.δ/τος 81/2019, τα όργανα του τελευταίου καθίστανται αρμόδια για την εξέταση αιτήματος διορισμού συγγενούς υπαλλήλου του Κλάδου Εξωτερικής Φρούρησης Σωφρονιστικών Καταστημάτων, ο οποίος φέρεται ότι είχε αποβιώσει σε διατεταγμένη υπηρεσία και ένεκα αυτής, και να τον διορίσουν σε υπηρεσιακή μονάδα αρμοδιότητας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην διάταξη του άρθρου 22 του ν. 3772/2009 και στις διατάξεις στις οποίες το άρθρο αυτό, κατ' αναλογική εφαρμογή, παραπέμπει, εφόσον, βεβαίως, συντρέχουν οι προβλεπόμενες από την διάταξη αυτήν προϋποθέσεις,

β) η ΕΔΕ, ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας για την εφαρμογή του άρθρου 22 του ν. 3772/2009, εφόσον διενεργήθηκε, κατά το ιστορικό, από την πρωτοδίκη Λάρισας για την διαπίστωση των συνθηκών και των αιτίων του θανάτου του σωφρονιστικού υπαλλήλου της Γενικής Γραμματείας Αντεγκληματικής Πολιτικής Α.Π., που επισυνέβη μετά τη μεταφορά της Γραμματείας αυτής στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, δεν συνιστά νόμιμο τρόπο τήρησης του τύπου αυτού και, επομένως, ανεξαρτήτως των τυχόν ασαφειών και σφαλμάτων του περιεχομένου και της αιτιολογίας της, πρέπει να επαναληφθεί με την ανάθεση της διεξαγωγής της σε διοικητικό υπάλληλο κατά τα προβλεπόμενα από τον Υπαλληλικό Κώδικα, ο οποίος δέον όπως την ενεργήσει λαμβάνοντας υπόψη του και τις συστάσεις, οι οποίες διαλαμβάνονται ανωτέρω στην σκέψη 16.

γ) η Διοίκηση δεν θα δεσμεύεται από το πόρισμα της ανωτέρω νέας Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης, που θα διενεργηθεί, δυνάμενη, με ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, να αποστεί των συμπερασμάτων της και να αποφασίσει ανάλογα κατά τη δική της εκτίμηση ή να παραγγείλει τη διενέργεια συμπληρωματικής ΕΔΕ προς άρση τυχόν αντιφάσεων, κενών ή ανεπάρκειας της αιτιολογίας της αρχικής.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα,

Η Πρόεδρος

Ο Εισηγητής

Αδαμαντία Καπετανάκη
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Παναγιώτης Αντ. Δούκας
Πάρεδρος ΝΣΚ